

INSTITUTIONEN FÖR SVENSKA, FLERSPRÅKIGHET OCH SPRÅKTEKNOLOGI

SSA134 Svenska som andraspråk, fördjupningskurs del 1, 15 högskolepoäng

Swedish as a Second Language, In depth Course part 1, 15 credits

Grundnivå / First Cycle

Fastställande

Kursplanen är fastställd av Humanistiska fakultetsnämnden 2011-10-19 och senast reviderad 2023-06-19 av Institutionen för svenska språket, flerspråkighet och språkteknologi. Den reviderade kursplanen gäller från och med 2023-08-28, höstterminen 2023.

Utbildningsområde: Humanistiskt 100 %

Ansvarig institution: Institutionen för svenska, flerspråkighet och språkteknologi

Inplacering

Kursen ges som fristående kurs och är en fördjupning av fortsättningskursen i Svenska som andraspråk, 30 högskolepoäng.

Kursen kan ingå i en filosofie kandidatexamen liksom en lärarexamen.

Huvudområde

Svenska som andraspråk

Fördjupning

G1F, Grundnivå, har mindre än 60 hp
kurs/er på grundnivå som förkunskapskrav

Förkunskapskrav

För tillträde till kursen krävs minst 22,5 hp godkända kurser från fortsättningskurser SSA121 och SSA125, eller SSA126, eller motsvarande.

Lärandemål

Efter godkänd kurs ska studenten kunna:

Kunskap och förståelse

- uppvisa ytterligare fördjupade ämnesteoretiska kunskaper i svenska som andraspråk och insikt om kunskapens roll i samhället
- visa insikt om och förståelse för relevanta forskningsmetoder inom området

Färdigheter och förmåga

- visa förmåga att självständigt identifiera, formulera och läsa språkvetenskapliga problem
- självständigt diskutera och behandla teorier och frågeställningar som rör andraspråksinläring och flerspråkig utveckling
- skriva korrekt, idiomatisk sakprosa av fackspråklig karaktär

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- visa förmåga till kritisk bedömning och vetenskaplig argumentation
- visa prov på en fördjupad överblick i vetenskapligt tillvägagångssätt av framför allt ämnesspecifikt slag, samt ha en klar uppfattning om generella problem av mer allmänvetenskaplig karaktär.

Innehåll

Kursen ger ytterligare fördjupade och vidgade kunskaper inom språkliga och kulturella moment. Varje termin erbjuds valbara kurser. Vilka delkurser det gäller varierar från termin till termin.

Kursen består av två delkurser:

Valbar kurs om 7,5 hp

Språkvetenskaplig problemlösning 7,5 hp

Delkurser

1. Teori och metod i flerspråkighetsforskningen (*Theory and Methods in Multilingual Research*), 7,5 hp

Betygsskala: Väl godkänd (VG), Godkänd (G) och Underkänd (U)

-Delkursen ger en introduktion till och en översikt av vanligt förekommande teorier och vetenskapliga metoder inom andraspråks- och flerspråkighetsforskning. Både kvantitativa och kvalitativa metoder behandlas, liksom såväl socio- som psykologiskt förankrade teorier. Forskning inom andraspråks- och

flerspråkighetsfältet har ofta en tvärvetenskaplig ansats, vilket kommer att uppmärksammas i kursen. Aktuell forskning kommer att granskas och diskuteras. I kursen kommer även formulering av vetenskapliga problem samt etik och vetenskaplig redlighet att diskuteras. Stor vikt läggs vid att träna den studerandes förmåga att diskutera och bedöma vilken teori och metod som är tillämplig för en specifik forskningsfråga. Kursen ger också en inblick i den vetenskapliga studien som genre, dvs hur vetenskapliga studier vanligen struktureras och vilket språkbruk som förväntas inom andraspråks- och flerspråkighetsfältet. Kursen avslutas med att studenten planerar en egen vetenskaplig studie.

Lärandemål

Efter godkänd kurs ska studenten kunna:

Kunskap och förståelse

43. identifiera vilka metoder som är relevanta för att undersöka en given forskningsfråga inom flerspråkighetsfältet

44. uppvisa grundläggande kunskaper om forskningsetiska principer

Färdigheter och förmåga:

45. kunna bedöma teori/teorier och metod/metoder för ett specifikt forskningsproblem och motivera varför en teori och en metod är mer eller mindre lämplig

46. formulera ett vetenskapligt problem samt presentera och motivera lämpligt val av teori och metod/metoder för att undersöka problemet

47. visa fördjupad förmåga att använda det svenska språket i tal och skrift på ett sätt som är anpassat till situation och syfte

Värderingsförmåga och förhållningssätt

48. kritiskt granska och resonera kring val av teori och forskningsmetod(er) inom flerspråkighetsforskning

49. utvärdera etiska aspekter av att använda en viss metod, ett visst material eller ett visst urval deltagare i en studie

Övrigt

Kurslitteratur på engelska, norska och danska kan förekomma

2. Språkvetenskaplig problemlösning 7,5 hp (*Linguistic Problem-solving*), 7,5 hp

Betygsskala: Väl godkänd (VG), Godkänd (G) och Underkänd (U)

-Delkursen bygger på att de studerande ställs inför nya och varierande språkvetenskapliga frågeställningar. Syftet med delkursen är dels att alla deltagare praktiskt skall få arbeta med olika typer av språkvetenskapliga problem, dels att de skall träna upp sin språkvetenskapliga analytiska förmåga. Examinationen sker

löpande genom aktivt deltagande och inlämningsuppgifter.

Efter genomförd delkurs ska studenten kunna

1. utföra en förelagd språkvetenskaplig uppgift på en begränsad tid och redovisa denna skriftligt
2. tydligt visa hur man har gått tillväga och resonerat i lösningen av ett givet problem
3. under lärares ledning resonera om giltigheten hos en viss lösning av ett givet problem samt kunna jämföra olika lösningars för- och nackdelar
4. självständigt analysera språkvetenskapliga problem av olika typ
5. visa insikt om att olika språkvetenskapliga frågeställningar har olika förutsättningar och kräver olika angreppssätt.

3. Ord och ordförbindelser: inläring, bruk och strukturering (*Vocabulary and vocabulary connections - learning, use and structure*), 7,5 hp

Betygsskala: Väl godkänd (VG), Godkänd (G) och Underkänd (U)

-Delkursen innebär en fördjupning av tidigare inhämtade kunskaper om svenska språkets ordförråd såväl utifrån ett lexikaliskt-semantiskt perspektiv som ur ett kontrastivt perspektiv. Delkursen behandlar ord och ordförbindelser samt användningen av olika strategier vid ordinläring. Dessutom ingår analys av ordböcker och elektroniska textsamlingar samt läromedelstexter med avseende på ord- och begreppsförrådet. Delkursen har både teoretiska och praktiska inslag. Examination sker genom inlämningsuppgifter eller avslutande hemtentamen.

Efter avslutad kurs ska studenten kunna:

6. utföra de förelagda uppgifterna på en begränsad tid och redovisa dessa skriftligt.
7. redovisa goda kunskaper om det svenska ordförrådets struktur, med tonvikt på ordförbindelser, särskilt ur ett andraspråksperspektiv
8. redogöra för samt konkretisera sådana lexikala drag och företeelser som är typiska för svenskan och som ofta medför svårigheter vid inläringen av svenska som andraspråk
9. uppvisa kännedom om allmänna lexikografiska principer
10. visa god förtrogenhet med viktigare svenska ordböcker, däribland inlärningsordböcker
11. navigera i viktigare elektroniska textsamlingar, särskilt Språkbanken
12. redogöra för olika strategier som kan användas vid inläring av ord
13. göra en kritisk analys av aktuella läromedel på olika nivåer med avseende på ord och begreppsförrådet.

4. Text och genrer i undervisningen (*Texts and genres in teaching*), 7,5 hp

Betygsskala: Väl godkänd (VG), Godkänd (G) och Underkänd (U)

~Delkursen ger en introduktion till genrepedagogik och den språkbeskrivning, systemisk

funktionell grammatik, som genrepedagogiken utgår från. I delkursen ingår också funktionell analys av läromedels- och elevtexter samt möjlighet till tillämpning av genrepedagogiken. Särskilt fokus riktas mot flerspråkiga elever och deras lärande.

Efter genomförd delkurs ska studenten kunna

14. diskutera språkutveckling och språkförmåga i förhållande till olika ämnen och till

kunskapsutveckling med särskilt fokus på flerspråkiga elever

15. använda språkvetenskapliga verktyg för att beskriva elevtexter och språkutveckling

ur olika perspektiv

16. redogöra för några grundbegrepp inom genrepedagogiken och tillämpa dem på läromedels- och elevtexter och/eller i undervisningen

17. reflektera över vilka språkliga krav skolan ställer på elever och redogöra för hur undervisningen kan stödja språkutveckling

18. visa förmåga att såväl muntligt som skriftligt redogöra för och diskutera avgränsade

frågeställningar inom området.

5. Språktypologi (*Language Typology*), 7,5 hp

Betygsskala: Väl godkänd (VG), Godkänd (G) och Underkänd (U)

-Studium av hur världens språk är uppbyggda och vilka kategorier som är universella

eller gemensamma för många språk. Beskrivning av svenska språkets typologiska karaktär. Jämförelser med från svenskan avvikande språkgruppers struktur i syfte att

uppöva en kontrastiv medvetenhet och beredskap.

Efter genomförd delkurs ska studenten kunna

19. ge en översiktlig beskrivning av hur världens språk kan klassificeras typologiskt med

avseende på olika språkliga nivåer

20. redogöra för vilka språkliga kategorier som är universella eller gemensamma för många språk

21. redogöra för svenska språkets karaktär svenskans typologiska profil i ett universellt

perspektiv samt reflektera över dess betydelse för andraspråksinlärares språkbruk

22. göra jämförelser mellan svenskan och andra språk i samband med praktiska analysövningar.

6. Barns och ungdomars språkutveckling (*Language Development in Children and*

Youth), 7,5 hp

Betygsskala: Väl godkänd (VG), Godkänd (G) och Underkänd (U)

-Kunskap om huvuddragen i språkutvecklingen under förskole- och skolåldern.

Fokus

läggs vid barns tillägnande av två eller flera språk. I viss utsträckning berörs även språkliga handikapp, t.ex. dövhet, läs- och skrivsvårigheter mm.

Efter genomförd delkurs ska studenten kunna

23. redogöra för huvuddragen i språkutvecklingen under förskole- och skolåldern

24. visa fördjupad insikt om hur barn på olika sätt utvecklar tvåspråkighet

25. redogöra för faktorer som kan främja eller hämma den språkliga uttrycksförmågan

26. uppvisa viss förmåga att identifiera hinder för den språkliga utvecklingen såsom dövhet, läs- och skrivsvårigheter

27. visa förmåga att såväl muntligt som skriftligt redogöra för relevanta frågeställningar inom området.

7. Forskning om undervisning i och på ett andraspråk (*Research on Second Language Teaching and Learning*), 7,5 hp

Betygsskala: Väl godkänd (VG), Godkänd (G) och Underkänd (U)

-Delkursen behandlar forskning om undervisning i och på ett andraspråk.

Undervisningssätt och -former, undervisningsstilar och klassrumsinteraktion vid andraspråksundervisning diskuteras, bl.a. i relation till olika elevkategorier.

Efter genomförd delkurs ska studenten kunna

28. redogöra för klassrumsforskning som berör ämnesundervisning i och på andraspråket

29. diskutera undervisningssätt och undervisningsformer, undervisningsstilar och klassrumsinteraktion ur ett teoretiskt perspektiv

30. behandla och analysera avhandlingstexter med anknytning till klassrumsforskning

31. analysera och diskutera vetenskapliga problemställningar knutna till undervisning i

och på andraspråket

32. visa förmåga att redogöra för relevanta frågeställningar inom forskningsområdet.

8. Alfabetisering (*Adult Literacy Development*), 7,5 hp

Betygsskala: Väl godkänd (VG), Godkänd (G) och Underkänd (U)

-Delkursen ger kunskaper om vuxna andraspråksinlärares sociala, kulturella och kognitiva förutsättningar och behov när det gäller utvecklandet av en fungerande skriftspråklig färdighet (litteracitet) på såväl modersmål som andraspråk.

Didaktiska

och metodiska perspektiv på alfabetisering och multimodalitet är centrala i kursen.

Efter genomförd delkurs ska studenten kunna

33. visa förmåga att redogöra för relevanta frågeställningar inom forskningsområdet

34. redogöra för principerna för olika skriftsystem

35. redogöra för den grundläggande skriftspråksutvecklingen på ett första- respektive andraspråk

36. analysera och bedöma en vuxen elevs läs- och skrivutveckling

37. använda och bedöma lämpligheten i visuella och textuella material för alfabetiseringsundervisning

38. diskutera förhållningssätt och attityder till vuxna som saknar grundläggande litteracitet

39. visa insikt i hur vuxna på olika sätt utvecklar sin litteracitet och hur dessa processer kan stöttas.

9. Specialkurs (*Independent Reading Course*), 7,5 hp

Betygsskala: Väl godkänd (VG), Godkänd (G) och Underkänd (U)

-Delkursen innebär en ämnesfördjupning inom något område, inom vilket de studerande

sätter sig in i grundläggande teoribildning, metodologi och centrala frågeställningar, tonvikten varierar beroende på ämne. Vilka områden som kan väljas kan variera från

termin till termin. Efter samråd med studierektor kan även kurser på avancerad nivå

eller vid annan institution väljas.

Efter genomförd delkurs förväntas studenten kunna

40. redogöra för och förhålla sig kritisk till central litteratur inom det valda ämnesområdet

41. visa prov på en utvecklad vetenskaplig och metodisk förmåga

42. analysera och diskutera centrala problem inom ämnesområdet.

Former för undervisning

-Examination sker genom skriftliga inlämningsuppgifter och muntliga redovisningar.

Olika examinationsformer tillämpas beroende på momentens innehåll och uppläggning.

Mål 1 - 5 examineras löpande genom fem skriftliga inlämningsuppgifter, vilka ska utföras på begränsad tid, inom den tidsram som examinator bestämmer.

Mål 6 - 49 examineras genom muntliga redovisningar och skriftliga inlämningsuppgifter

eller hemtentamina.

På moment som examineras löpande gäller obligatorisk närvaro. Obligatoriska kursmoment, examinationstillfällen och datum för större inlämningsuppgifter framgår av kursschema.

För student som underkänts i prov ges möjlighet till förnyat prov. Det totala antalet prov för viss kurs eller del av kurs är begränsat till fem.

Student som ligger nära gränsen för godkänt betyg kan av examinator under vissa förutsättningar få utföra kompletterande uppgifter i stället för omtentamen. Dessa kompletteringar ska ske genom muntliga och/eller skriftliga uppgifter som examinator bestämmer och inom den tidsram som examinator anger, dock inte senare än innevarande termin.

Ett år efter nedlagd kurs kommer inga ytterligare examinationstillfällen att ges.

Undervisningsspråk: svenska

Former för bedömning

~~-Examination sker genom skriftliga inlämningsuppgifter och muntliga redovisningar. Olika examinationsformer tillämpas beroende på momentens innehåll och uppläggning.

Mål 1 - 5 examineras löpande genom fem skriftliga inlämningsuppgifter, vilka ska utföras på begränsad tid, inom den tidsram som examinator bestämmer.

Mål 6 - 49 examineras genom muntliga redovisningar och skriftliga inlämningsuppgifter eller hemtentamina.

På moment som examineras löpande gäller obligatorisk närvaro. Obligatoriska kursmoment, examinationstillfällen och datum för större inlämningsuppgifter framgår av kursschema.

För student som underkänts i prov ges möjlighet till förnyat prov. Det totala antalet prov för viss kurs eller del av kurs är begränsat till fem.

Student som ligger nära gränsen för godkänt betyg kan av examinator under vissa förutsättningar få utföra kompletterande uppgifter i stället för omtentamen. Dessa kompletteringar ska ske genom muntliga och/eller skriftliga uppgifter som examinator bestämmer och inom den tidsram som examinator anger, dock inte senare än innevarande termin.

Ett år efter nedlagd kurs kommer inga ytterligare examinationstillfällen att ges.

För studerande som underkänts vid första ordinarie provtillfälle ges möjlighet till förnyat prov vid datum som tillkännages vid kursstart. Om student som underkänts två gånger på samma examinerande moment önskar byte av examinator inför nästa

examinationstillfälle, ska sådan begäran inlämnas skriftligt till kursansvarig institution och bifallas om det inte finns särskilda skäl däremot (HF 6 kap § 22).

I det fall en kurs har upphört eller genomgått större förändringar ska studenten i normalfallet garanteras tillgång till minst tre provtillfällen (inklusive ordinarie provtillfälle) under en tid av åtminstone ett år med utgångspunkt i kursens tidigare uppläggning.

Betyg

På kursen ges något av betygen Väl godkänd (VG), Godkänd (G) och Underkänd (U).

Betyget väl godkänd ställer högre krav på analys, problematisering och syntes i förhållande till kursinnehållet samt på självständigt förhållningssätt, språklig förmåga och akribi.

För betyget väl godkänd på hela kursen krävs betyget väl godkänd på 50% av kursens poängantal.

Kursvärdering

Undervisande lärare ansvarar för att studenternas synpunkter på kursen systematiskt och regelbundet inhämtas samt redovisas i en sammanställning.

Resultatet och eventuella förändringar i kursens upplägg ska förmedlas både till de studenter som genomförde värderingen och till de studenter som ska påbörja kursen.

Övrigt

-Kursen ersätter Svenska som andraspråk, fördjupningskurs, SSA300 och SSA133, och kan inte ingå i examen tillsammans med dessa. Jämställdhets- och jämlikhetsaspekter ska beaktas i innehåll, litteratur, undervisning och utvärdering. Därutöver ska kursen, i den mån det är relevant, medvetandegöra kring och problematisera ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbar utveckling.